

ESETTANULMÁNY FEGYVERBALESETRŐL

Bánki István¹

1995-ben a Magyar Honvédség katonai szervezeteinél **8 fegyverbaleset** történt. A bekövetkezett balesetekből 1 volt halálos, a többi súlyos és könnyű. Ezek közül a súlyos fegyverbalesetekből *választottam ki egyet* az esettanulmány céljára.

Eltekintettem a katonai szervezet és a sérült megnevezésétől, mert az eset bárhol megtörténhetett, **de megelőzhető is lett volna.**

A baleset őrszolgálatban történt, váltásra történő felkészüléskor.

A leváltott ór a töltő-ürítő helyen szabálytalanul hajtotta végre fegyvere ürítését. A fegyverbe éles lőszer került. **A töltött fegyver bekerült az őrszoba fegyverszobájába.**

A következő váltásra történő felkészüléskor *a balesetet okozó ór fegyverét felvette a fegyverszobából.* Eszébe jutott, hogy a gépkarabély valószínűleg felhúzott állapotban van. *A fegyvert kibiztosította és fesztelenített állapotba hozta az elsütő billentyű meghúzásával. Vétlen lövést adott le, amely hason találta őrtársát.*

Az esetet elemezve megállapítottam, hogy *a biztonsági rendszabályokat több helyen és többször megsértették, mert:*

- A leváltott örök beérkezve a töltő-ürítő helyre, a fegyverüket "szokásjog" alapján ürítették;

- A fegyverből kivett tárat nem a felvezetőnek, hanem egymásnak mutatták be;

- A balesetet okozó ór fegyverének ürítési sorrendjét felcserélte;

- Nem a tárat vette ki először, hanem kibiztosított, a zárat hátrahúzta, majd elengedte;

¹ Bánki István mk. őrnagy, MH Biztonságtechnikai Hivatal ellenőr főtiszt, osztályvezető helyettes

- A tárban lévő felső vaklőszer bekerült a töltényűrbe;
- A tárat továbbra sem vette ki, hanem ismételten hátrahúzta a zárat.

Ekkor a töltényűrből kirepült a vaklőszer, **viszont az első éles lőszer bekerült a fegyverbe**. A tárat csak ezután vette ki és biztosította fegyverét. A felvezető és őrtársai ekkor már végeztek fegyvereik ürítésével, őt otthagyták a töltő-ürítő helyen, hogy keresse meg a kirepült vaklőszert és menjen utánuk. *A megtalált vaklőszert visszatette a tárba, abban a hiszemben, hogy minden lőszer a tárban van.*

A váltást a fegyverszobán utólérte, fegyverét az állványra tette, a tárat a vaklőszer felőli oldalról mutatta be az őrparancsnoknak, azt a látszatot keltve, hogy a tár tele van (az őrparancsnok ezt nem ellenőrizte le).

A következő váltáskor fegyverét felvette, eszébe jutott, hogy a fegyver valószínűleg felhúzott állapotban van, mert emlékezett, hogy a fegyvere ürítéskor "valamit" nem jól csinált. Mielőtt fegyverét elsütötte, nem végzett ürítő fogást, azaz nem győződött meg fegyvere töltetlenségéről. Elkövette továbbá azt a durva szabálytalanságot, hogy fegyvere feszteleinítésekor **a fegyver csövét egyik őrtársa irányába fordította.**

A balesetet okozó őrkatona közrehatása a baleset bekövetkezésében.

A tár kivétele után nem győződött meg a tár alján lévő ellenőrző furat alapján arról, hogy mind a 30 db lőszer benne van-e a tárban. Amikor tudta, hogy "valamit" elrontott fegyvere ürítésekor, nem jelentette felvezetőjének. A tár leadásakor, csak a vaklőszer felőli részt mutatta be az őrparancsnoknak. A fegyver ismételt felvételekor, amikor észrevette, hogy fegyvere felhúzott állapotban van szintén nem jelentette az őrparancsnokának. A tár felvételekor ismét elmulasztotta ellenőrizni teljes töltöttségét.

Ha a két eset egyikében ellenőrzi a tár teljes töltöttségét rájöhetett volna, hogy egy éles lőszer hiányzik. Ez már figyelmeztető jel lett volna részére, hogy a lőszernek valahol lennie kell, legnagyobb valószínűséggel a fegyverben.

A felvezető közrehatása

Nem ellenőrizte személyesen az őr fegyverének szabályos ürítését. Nem követelte meg a kivett tár szabályos bemutatását. Otthagyta egyedül a fegyver töltésében, ürítésében kevés gyakorlattal rendelkező őrt a töltő-ürítő helyen.

Az őrparancsnok közrehatása

Megkezdte a hiányos létszámú váltástól a fegyverek és táruk levételét. Nem kérdezte meg a későn érkező őrtől, hogy mi volt a késés oka. Nem ellenőrizte le a levett tár teljes töltöttségét. Megengedte a váltásra induló őrnek, hogy bemenjen a pihenő örök közé.

Az elsősegélynyújtás jelentősége

Az elsősegélynyújtás személyi, tárgyi és szervezési feltételei biztosítva voltak. A segélyhely kiértesítése gyorsan megtörtént, az egészségügyi szolgálat szakképzett elsősegélynyújtói a sérültet a városi mentő megérkezéséig szakszerű ellátásban részesítették. *A sérült így nem vérzett el.*

Összegezve: az ok-okozati összefüggéseket vizsgálva *egyértelműen megállapítható a közreható* személyek nemtörődömsége, felületes feladatvégrehajtása és a biztonsági rendszabályok durva megsértése.

A baleset elkerülhető lett volna, ha:

- A balesetet okozó őrkatonára betartja a fegyver ürítésekor az előírt rendszabályokat;
- A töltött fegyver fesztelenítését nem az őrszobában végzi el, hanem a töltő-ürítő helyen;
- A fegyver csövét nem fordítja őrtársa irányába;
- Tökéletesen ismeri fegyvere működési elvét;
- A felvezető ellenőrzi az őr fegyverének szabályos ürítését;
- Az őrparancsnok ellenőrzi a levett tár teljes töltöttségét és megköveteli, hogy a váltásra induló őr ne menjen a pihenő helyiségbe.